

ע"פ 7222/13 - סלאמה אלוג' נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 7222/13

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט א' שהם

המערער: סלאמה אלוג'

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
בת"פ 62251-12-12 שניתן ביום 8.9.2013 על ידי כב'
השופט נתן זלוצ'ובר

תאריך הישיבה: ט"ו באלול התשע"ד (10.09.14)

בשם המערער: עו"ד נטלי לוי

בשם המשיב: עו"ד אופיר טישלר

פסק-דין

השופט צ' זילברטל:

לפנינו ערעור על גזר דינו מיום 8.9.2013 של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט נ' זלוצ'בר) בת"פ 62251-12-12, בגדרו נגזרו על המערער, בין היתר, ארבע שנות מאסר בפועל בגין הרשעתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ועבירות תעבורה נוספות.

רקע

1. על-פי האמור בכתב האישום המתוקן, במועדים הרלבנטיים לכתב האישום לא החזיק המערער ברישיון נהיגה תקף ובנוסף בתקופה זו הוא היה פסול מקבלת או החזקת רישיון נהיגה. בכתב האישום נאמר, כי בליל ה-24.12.2012, לאחר ששתה משקה משכר, נהג המערער בכביש 90 כשלצידו אדם נוסף (להלן: גימען). כשהוא נוסע במהירות גבוהה, עקף המערער רכב שנסע לפניו, בלי שאותות ותוך שהוא מתקרב לרכב בצורה מסוכנת, עד כדי שנהג הרכב נאלץ לסטות לשוליים. המערער המשיך בנהיגתו המסוכנת, וכשרכב אחר ניסה לעקפו משמאל, סטה המערער לכיוונו. שוטרי תנועה הוזעקו למקום לאחר שנהג הרכב שסטה לשוליים דיווח על נהיגתו של המערער. השוטרים, שהבחינו במערער במחסום בכניסה לעיר אילת, ביקשו ממנו את רישיונו, ומשזה לא נמצא, ערכו השוטרים בדיקה שהעלתה כי רישיונו של המערער פקע כבר בשנת 2002 וכי הוא פסול מלנהוג. בשלב זה הבהירו השוטרים למערער כי אסור לו לנהוג ונפנו להביא טפסים מסוימים. המערער ניצל שעת כושר זו, וביקש מגימען לנהוג ברכב, בידעו כי אין לגימען רישיון נהיגה. השוטרים החלו לנסוע לכיוון העיר אילת בחיפוש אחר המערער וגימען, ומשהבחינו ברכב, הורו לשניים לעצור. גימען עצר את הרכב, ובעוד השוטרים עסוקים במילוי הטפסים, חזר המערער אל הרכב והחל לנסוע בפראות לכיוון העיר אילת. המערער לא שעה לכרזות השוטרים שדלקו אחריו לעצור והמשיך בנסיעה מסוכנת, תוך שהוא "חותך" כלי רכב אחרים, לא מעניק זכות קדימה, נכנס לרחוב באין כניסה, נוסע בניגוד לכיוון התנועה, עד כדי שכלי רכב נאלצו לסטות לשוליים כדי שלא להתנגש בו, והולכי רגל גם הם היו בסכנת פגיעה. במהלך המרדף נכנס המערער לכיכר בצורה מסוכנת, תוך הבהוב באורות הרכב והפעלת הצופר לשם אזהרת אופנוע שנסע בכיכר, ושאת נתיב נסיעתו "חתך" המערער. בהמשך נסיעתו לכיוון כביש עוקף אילת, המערער לא עצר בתמרור עצור ולא שעה לקריאות ניידת סיור משטרתית שהצטרפה למרדף אחריו, תוך שהוא ממשיך לנסוע במהירות וכשהוא מבצע עבירות תנועה נוספות. לבסוף, כשהמערער עצר את הרכב, הוא סירב להוראות אחד השוטרים לצאת מן הרכב ונאבק בו.

נוכח המתואר לעיל, יוחסו למערער העבירות הבאות: סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה בפסילה, נהיגה ללא רישיון (לפי סעיפים 10(א) ו-10(ב) לפקודת התעבורה (נוסח חדש) התשכ"א-1961), נהיגה ללא ביטוח ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. כאמור לעיל, המערער הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, והורשע ביום 8.5.2013 באמור בכתב האישום המתוקן. הסדר הטיעון לא כלל הסכמות לעניין העונש.

2. עובר למתן גזר הדין, הגיש שירות המבחן תסקיר בעניינו של המערער. בתסקיר תואר רקעו האישי והמשפחתי של המערער, אב ל-15 ילדים, שחלקם סובלים ממוגבלויות שונות. נאמר, כי המערער הקל בחומרת העבירות בהן הורשע, הסיר אחריות למעשיו ונטה לטשטש את דפוסי השימוש שלו באלכוהול ובסמים, אף שבעבר הורשע בנהיגה

תחת השפעת חומרים אלה. בהתחשב באמור, ובכך ששירות המבחן התרשם כי ענישה קודמת בגין עבירות דומות לא היוותה גורם מרתיע עבורו, המליץ שירות המבחן כי על המערער יושת עונש מאסר בפועל.

גזר הדין

3. בבואו לגזור את דינו של המערער, עמד בית משפט קמא על חומרת המעשים שבהם הורשע ונסיבות ביצועם, בעמדו על כך שהמדובר במספר עבירות המהוות אירוע אחד (ראו בעניין זה סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977). נאמר, כי בהתנהגותו סיכן המערער באופן ממשי את חיי המשתמשים בכביש, השוטרים והחבר שנסע עימו, תוך שהוא מפגין זלזול בוטה ברשויות החוק, וכל זאת, כאשר הוא נוהג בלי רישיון, וכאשר תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה לתקופה של 10 חודשים בגין עבירות דומות. בית המשפט התייחס לכך, שכתב האישום נגד המערער תוקן באופן שנוסף לו כי בטרם כניסתו לכיכר בעיר אילת הוא צפר והבהב לנוסעים אחרים בכיכר, אך ציין כי, מעבר לכך שהדבר נעשה רק במקטע קצר של המרדף, אין לראות במערער כמי שפעל באופן זה רק לשם טובתם של המשתמשים בכביש, שכן הדבר שרת גם את ניסיון הימלטותו מהשוטרים. נאמר, כי בנסיבות אלה, ועל-פי יחסו של בית משפט זה לעבירות מן הסוג שעבר המערער, מתחם הענישה ההולם נע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל. בית משפט קמא פסק, כי בקביעת עונשו של המערער בתוך המתחם הנזכר, אין להתחשב יתר על המידה בנסיבותיו האישיות נוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, בהתחשב בכך שהוא "גרם בעצמו למצב אליו הוא נקלע" ובכך שאף שעברו הפלילי אינו "מכביד במיוחד, עברו התעבורתי מכביד מאוד", ונראה כי הענישה שהושתה עליו עד כה לא היוותה גורם מרתיע עבורו. לצד זאת, ציין בית משפט קמא כי יש ליתן משקל מסוים לקולא לנסיבות חייו של המערער כמו גם למצבה של משפחתו וכן לכך שהמערער הודה במיוחס לו. בשולי גזר דינו, הסב בית משפט קמא את תשומת לב גורמי המשטרה, כי ניתן היה למנוע את הימלטותו של המערער, בשתי הזדמנויות, אילו השוטרים במקום לא היו מותירים את המערער לבדו בסמוך לרכבו שעה שהם מטפלים בטפסים.

לאחר כל זאת גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים הבאים: ארבע שנות מאסר בפועל (החל מיום מעצרו, 25.12.2012); הפעלת עונש מאסר מותנה לתקופה של 10 חודשים שהיה תלוי ועומד נגד המערער (פ"ל 5591-07-10) אשר ירוצה במצטבר לעונש המאסר שהושת עליו במסגרת תיק זה, ובסך הכל מאסר בפועל לתקופה של ארבע שנים ו-10 חודשים; 12 חודשי מאסר מותנה, והתנאי הוא שלא יעבור במשך שלוש שנים איזו מן העבירות בהן הורשע בתיק זה; פסילת המערער מהחזקת רישיון נהיגה למשך שש שנים מיום שחרורו וזאת במצטבר לכל עונש פסילה אחר שהושת על המערער. בית המשפט ציין, כי נוכח מצבו הכלכלי והמשפחתי של המערער הוא נמנע מלהטיל עליו גם קנס.

4. עובר לדין בערעור דנא, הוגש תסקיר משלים בעניינו של המערער. בתסקיר נאמר, כי המערער החל בריצוי מאסרו והוא משולב בתעסוקה ותפקודו בסך הכל תקין. נאמר, כי המערער הודה באופן חלקי ביותר בפני גורמי הרווחה במעשים בהם הורשע והתקבל הרושם שהוא אינו נוטל אחריות למעשיו. עוד נאמר, כי בעבר בקש המערער להשתלב בתכנית טיפולית, אך הדבר לא התאפשר ולאחרונה הופנתה בקשה דומה.

טענות הצדדים

5. בערעור נטען, כי שגה בית משפט קמא משלא העניק משקל מספק לליקויי עבודת המשטרה כפי שבאו לידי עמוד 3

ביטוי בשולי גזר הדין, ולכך, שבסופו של יום, האירוע המתואר בכתב האישום הסתיים בלי פגיעות ברכוש או בנפש. עוד נטען, כי במקרים דומים התחשבה הפסיקה בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובשל כך ננקטה ענישה חמורה פחות מזו שהושתה על המערער, שאף בעניינו מתקיימות נסיבות משפחתיות קשות. לטענת המערער, בית משפט קמא לא איזן נכונה בין חומרת המעשים שבהם הורשע לבין נסיבותיו הייחודיות, הודאתו במיוחס לו והחרטה שהביע.

בדין בפנינו חזרה באת-כוח המערער, עו"ד לוי, על האמור בערעור. עו"ד לוי הוסיפה וטענה כלפי החלטת בית משפט קמא להפעיל את עונש המאסר המותנה, שהיה תלוי ועומד נגד המערער, במצטבר לעונש שהושת עליו בתיק דנא, וכן כי תקופת הפסילה שהושתה על המערער איננה מידתית. כן נטען, שהענישה אינה עולה בקנה אחד עם עונשים שנגזרו במקרים דומים לזה של המערער. עו"ד לוי חזרה על בקשתו של המערער להשתלב בתכנית טיפולית.

בא כוח המשיבה, עו"ד טישלר, הדגיש שתקופת המאסר הכוללת שנגזרה על המערער (58 חודשים) כוללת גם הפעלת מאסר מותנה בן 10 חודשים. עו"ד טישלר הדגיש את החומרה היתרה שנלווית למעשיו של המערער, אשר בתעוזה רבה נמלט מהמשטרה שדלקה אחריו לאורך קילומטרים לא מעטים, וזאת כשהוא שתוי, בלי רישיון, כשהוא נמצא בפסילה, וכאשר עונש מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו בשל עבירות דומות. לבסוף טען עו"ד טישלר, כי ענישה קודמת שהושתה על המערער ביטאה התחשבות בנסיבות חייו הקשות, אך המערער לא השכיל לנצל התחשבות זו ותחת זאת חזר לסורו.

דין והכרעה

6. לאחר העיון ולאחר שמיעת טענות הצדדים, אין בידינו להיעתר לערעור. נראה, כי בנסיבות המקרה דנא לא נפל פגם באופן שבו איזן בית משפט קמא בין השיקולים השונים בעניינו של המערער, ולא קמה הצדקה אחרת להתערבותנו בעונשו של המערער. ראוי לחזור בקצרה על מספר נסיבות רלבנטיות הקשורות למערער ולמעשים שבוצעו. כעולה מגזר דינו של בית משפט קמא, למערער 67 הרשעות בעבירות בתחום התעבורה, ביניהן עבירות של נהיגה תחת השפעת אלכוהול וסמים, נהיגה בלי רישיון ובזמן פסילה, אי ציות לתמרורים, נהיגה במהירות מופרזת ועוד. בנוסף, למערער הרשעות נוספות בעבירות של החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית, בגין ריצה בעבר שישה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. עוד עולה מגזר הדין, כי המערער ביצע את העבירות בהן הורשע בתיק זה זמן קצר לאחר שסיים לרצות עונש של 18 חודשי מאסר בפועל בגין שני אירועים נפרדים של נהיגה בזמן פסילה. זאת ועוד, שירות המבחן התרשם כי המערער אינו נוטל אחריות מלאה למעשיו ונוטה לטשטש את מעורבותו בעבירות המיוחסות לו. נסיבות אלה, בין היתר, מבדילות בין עניינו של המערער לבין מקרים אחרים שהוזכרו בפסיקה שהציגה באת כוחו. עסקינן במי שביטא, פעם אחר פעם, זלזול בחוק ובמנגנונים האמונים על אכיפתו. הדברים אינם אמורים רק ביחס לעובדה שהמערער ביצע את המעשים בהם הורשע זמן לא רב לאחר ששוחרר ממאסר וכשעונש מאסר תלוי ועומד נגדו; אלא גם כלפי התנהלותו במהלך האירוע נשוא ערעור זה, שבו נמלט פעמיים מפני שוטרים שהבהירו לו כי אסור לו לנהוג. בניסיונו להימלט, המערער לא היסס לסכן את שלומם ובטיחותם של משתמשים אחרים בכביש ואף את חייו ובטיחותו של החבר שנסע עימו. כפי שצוין גם בא כוח המשיבה, אין מדובר במרדף של כמה מאות מטרים (כפי שהיה באחד המקרים שנכללו בפסיקה שהציג המערער) אלא במרדף שנמשך לאורך קילומטרים לא מעטים. בנסיבות חמורות אלה, נראה כי אכן, כפי שקבע בית משפט קמא, אין מקום ליתן משקל יתר לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער. יודגש, כי איננו מקלים ראש בנסיבותיו אלה של המערער ובמצב משפחתו, אך נראה כי לנתון זה כבר ניתן משקל בעונש מאסר קודם שהושת על המערער, והוא בחר לשוב לדרכיו הסוררות חרף הידיעה כי מעשיו עלולים לפגוע בו ובמשפחתו, בפרט כאשר עונש מאסר היה תלוי ועומד נגדו. מה גם שיש לשקול נתון זה ביחס לסכנה שמהווה המערער לעצמו, לסביבתו

ואף לציבור הרחב, כפי שזו נלמדת מהתנהלותו של המערער במקרה דנא ומעברו התעבורתי.

לאחרונה חזר בית משפט זה על כך "שאינן להשלים עם תופעות של נהיגה פראית ובריונית במהלך מרדפים עם המשטרה ועל הצורך בהחמרת הענישה שיש להטיל על מי המורשע בעבירות מסוג זה" (ע"פ 3641/14 מדינת ישראל נ' חסונה, פסקה 6 (2.7.2014) להלן: עניין חסונה). במקרה האמור, שנסיבותיו דומות יותר לנסיבות המקרה שבפנינו (אם כי בעניין חסונה יוחסה למערער גם עבירה של חבלה במזיד, בניגוד לענייננו), נקבע כי במקרים של התנהגות בריונית ופראית בכביש, המסכנת את שלום הציבור ובטחונו, ואשר מסכלת את מאמצי אנשי אכיפת החוק לבצע עבודתם בלא מורא - יש מקום לענישה מרתיעה, ובאותו מקרה נקבע כי רף הענישה ינוע בין 22 ל-48 חודשי מאסר בפועל. אכן, הענישה שהושתה בענייננו מצויה ברף העליון של מתחם זה, אך כאמור, נראה כי יש לכך הצדקה נוכח נסיבותיו של המערער ונסיבותיו החמורות של המקרה. כך גם נראה, כי לא מתקיימים בענייננו טעמים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה בחופף לעונש שנגזר על המערער במסגרת התיק דנא.

סוף דבר. הערעור נדחה.

ניתן היום, ה' בתשרי התשע"ה (29.9.2014).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט